

12 6 17/IV

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5

OSASTO: C 33

ASIA:

Ministeri Gripenbergin raportti no 2.
Rio de Janeiro.

7/1 1950.

Valtionarkistosta 8. 8. 1952 annetun asetuksen 5 §:n mukaan on tämä asiakirja palautettava valtionarkistoon viimeistään 4 / 3 1963 . Jos asiakirjaa tarvitaan kauemmin, voidaan laina erityisten syiden sitä vaatiessa uudistaa. Valtionarkistosta lainattuja asiakirjoja ei ole lupa viedä yksityisasuntoon.

Salmela, laki n:o 83/1951 §11

SUOMEN LÄHETYSTÖ
RIO DE JANEIRO
FINLANDS BESKICKNING

Rio de Janeiro, 7.1. 1930

N:o 11

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
No	3	1930 he. D. 19 30
5/2-30	No	Liik.
OSASTO	OSASTO	ASIA
5	C33	

Herra Ulkoasiainministeri,

Ohellisena lähetään kunnioittaen
raporttini No. 2 joka käsittelee suomalais-
brasilialaisen kauppasopimuksen solmimista.

Vastaanottakaa, Herra Ulkoasiain-
ministeri, täydellisen kunnioitukseni vakuutus.

Ministeri *Sipenberg*

Herra Ulkoasiainministeri Hj. J. Procopé,

H e l s i n k i .

Rio de Janeirossa, tammik. 7 p:nä 1930.

ULKOASIAINMINISTERIO		
3/3 Joh. B. 1930		
5/2.30	OS	LA
RYHMÄ	OSASTO	ASIA
5	C33	

SUOMEN RIO DE JANEIROSSA TOIMIVAN

LÄHETTILÄÄN RAPORTTI No.2.

Suomalais-brasilialaisen kauppasopimuksen
solmiminen.

Käydessäni viime marraskuun 22 p:nä Brasilian ulkoasiainministerin tri. Octavio Mangabeiran luona otin puheeksi kysymyksen suomalais-brasilialaisen kauppasopimuksen solmimisen huomauttaen samalla hallitukseni haluavan mahdollisimman pian saada aikaan meidän maittemme välistä kauppavaihtoa järjestävän sopimuksen. Hra. Mangabeira vastasi tähän Brasilian hallituksen olevan valmiin ryhtymään tätä asiaa koskeviin neuvotteluihin, mutta koska tšekäläisen ulkoasiainministeriön hiljattain reorganisoidun kaupallisen osaston uusi päällikkö hra. Eulalio vasta n. kymmenen päivän päästä saapuisi Rio de Janeiroon, lausui hän toivomuksenaan, että neuvottelujen aloittaminen lykätäisiin pariksi viikoksi. Sovittiin siis, että joulukuun kuluessa, hra Eulalion saavuttua pääkaupunkiin, tulisimme valmistavasti asiasta keskustelemaan mainitun virkamiehen läsnäollessa. Tästä päätöksestämme ilmoitin kunnioittaen Ulkoasiainministeriölle sähkösenomassani No.7, marraskuun 26 p:ltä 1929.

Siihen aikaan en vielä ollut selvillä siitä missä määrin tri. Mangabeiran mielipiteet tähän asiaan nähden vastasivat Brasilian ulko- ja siis myöskin kauppapolitiikan todellisen johtajan, tasavallan presiden-

tin tri Washington Luisin periaatteellista kantaa. Jos-
kaan en viime joulukuun 3 p:nä tapahtuneen keskusteluni
kuluessa viime mainitun kanssa ollut tilaisuudessa tästä
asiasta muodostamaan mitään lopullista käsitystä, president-
ti kun ei vastannut mitään positiivista minun hänelle
esittämäni toivomukseen suomalais-brasilialaisten kauppasopimusneuvottelujen pikaisesta aikaansaamisesta, olen kuitenkin myöhemmin saanut kuulla jyrkän periaatteellisen erimielisyyden vallitsevan presidentin ja ulkoasiainministeriön välillä Brasilian kauppasopimuspolitiikkaan nähden. Sillä välin kun tri. Mangabeira on sitä mieltä, että Brasilian pitäisi kauppasopimuksien solmimisella järjestää taloudelliset suhteensa muihin maihin sekä siten luoda vientinsä kehitykselle välttämättömät edellytykset, lienee tasavallan presidentin kanta se, ettei kauppasopimuksia ollenkaan pidä solmia. Lieneehän presidentillä tässä suhteessa sekä eduskunnassa että yleensä julkisessa elämässä koko joukko kannattajia, jotka - katsoen siihen, että Brasilian tasavallan suurimmat tulot johtuvat tullimaksuista - hänen kanssaan ovat yhtä mieltä siitä, ettei pitäisi ryhtyä minkäänlaisiin toimenpiteisiin, joista tavalla tai toisella voisi seurata Brasilian hallituksen tullipoliittisen toimintavapauden rajoittaminen. Ulkoasiainministeri, jonka mielestä kauppasopimuksien solminen ei kuitenkaan ajan pitkään ole vältettävissä, on katsonut velvollisuudekseen valmistautua tulevia neuvotteluja varten, ja juuri tästä syystä ryhtynyt ministeriön kaupallisen osaston radikaaliin reorganisointiin, työ, joka - kuten yllä on huomautettu - nyttemmin onkin päättynyt.

Brasilian nykyisen, tavattoman mutkikkaan tullilainsäädännön johtavat periaatteet ovat pääpiirtein seuraavat.

Tullitaksaan sisältyy kaksi tariffia: maksimi- ja minimitariffi, joista ensinmainitun maksut ovat viime mainitun maksuja kahta kertaa korkeammat. Hallitus on oikeutettu määräämään minkä tariffin mukaan eri mais-
ta peräisin olevia tavaroita on tullattava, jolloin se

myöskin voi myöntää alennuksia tullimaksuista, jopa täydellistä tullivapauttakin niiden maiden tavaroille, joissa brasilialaiset tuotteet pääsevät nauttimaan vastaavia, hallituksen kohtuullisina pitämiä tullihelpoituksia (kts. Decreto N. 3.617 - de 19 de Março de 1900, art. 53). Minimitariffin maksuista voidaan myöntää korkeintaan 20 % suuruisia alennuksia (yhdessä tapauksessa - viljaan nähden - 30 %), edellyttäen, että toinen maa myöntää Brasilialle vastaavia alennuksia (kts. Lei N. 4.625 de 31 de Dezembro de 1922, art. 2). Käytännössä on sitä paitsi eri asetusten perusteella myönnetty tullivapaus erilaisille koneille, Etelä-Amerikan maista peräisin oleville hedelmille y.m. tavaroille.

Ylläselostamani tullitaksan maksimi- ja minimitariffia koskevat määräykset ovat kuitenkin ainoastaan teoreettiset merkitykseltään, koska lokakuun 20 p:nä 1923 annetun asetuksen No. 16.182 mukaan sovelletaan minimitariffia automaattisesti niidenkin maiden tavaroihin, joissa brasilialaisia tuotteita tullataan mahdollisen maksimitariffin mukaan. Tällä hetkellä on siis tilanne se, että kaikkien maiden tavarosta kannetaan niitä Brasiliaan tuottaessa yhtä korkeat tullimaksut.

Tähän mennessä on Brasilia solminut ainoastaan kolme kauppaa koskevaa sopimusta ja kaikki nootien vaihdon muodossa: Ranskan ja Italian kanssa kesäkuun 26-30 p:nä ja heinäkuun 5 p:nä 1900 sekä Espanjan kanssa 27 p:nä joulukuuta 1924. Ranskalle ja Italialle on Brasilia myöntänyt minimitariffin maksut sillä ehdolla, että näiden maiden kahvitullit alennetaan 156 frangista 136 frangiin ja 150 liirasta 130 liiraan 100 kilogrammalta. Nämä sopimukset ovat jatkuvasti voimassa siitä huolimatta, että Ranskan ja Italian kahvitullit nyttemmin ovat 231 frangia ja 477 liiraa. Brasilialais-espanjalaisessa sopimuksessa taasen säädetään, että Brasiliasta peräisin olevia tavarointa tullataan Espanjan tullitariffin toisen sarjaan (minimitariffin) mukaan ja että kultakoeffisientti ~~kannetaan~~ 19 brasilialaiseen tavarointa nähden korvaukseksi siitä, että Brasilia myöntää Espanjalle minimitariffin

sekä yleisen suosituimmuuden.

Rio de Janeirossa ollessani olen kauppasopimuksen solmimismahdollisuudesta keskustellut Belgian, Italian, Ranskan, Norjan, Ruotsin, Unkarin, Hollannin, Suur-Britannian ja Tanskan suurlähettiläiden, ministerien ja asiainhoitajien kanssa. Kaikki ovat olleet sitä mieltä, ettei presidentin periaatteellisen, kieltävän kannan sekä tällä hetkellä raivoavan ensi maaliskuun 1 p:nä tapahtuvaa presidentinvaalia koskevan sisäpoliittisen taistelun johdosta ole mitään mahdollisuuksia ryhtyä neuvotteluihin, hallituksen huomio kun on kokonaan kiinnitetty vaalijuonin siihen kuuluvine yhtämittaisine mielenosoituksineen ja murhayrityksineen. Unkarin tšekkiläinen ministeri on kyllä minulle kertonut saamiensa ohjeiden mukaan viime marraskuulla ulkoasiainministeriölle jättäneensä valmistavan kauppasopimusehdotuksen, mutta arvelee, että siihen vastataan aikaisintaan ensi joulukuussa uuden presidentin astuttua virkaansa tulevan marraskuun 15 p:nä. Tanskan asiansihteeri taas on minulle ilmoittanut hallituksensa lopullisesti päättäneen luopua kaikista yrityksistä kauppasopimuksen solmimiseksi.

Saadakseni mahdollisimman varman käsityksen siitä, kuinka Brasilian hallitus tulisi suhtautumaan minun sille mahdollisesti jättämäni kauppasopimusehdotukseen kävin t.k. 3 p:nä tšekkiläisen ulkoasiainministeriön kaupallisen osaston uuden päällikön hra. Eulalion puheilla, jonka kanssa asiasta syntyi pitkä keskustelu. Huomautetaan ulkoasiainministeriön aina mielihyvällä olevan valmiin "tarkastamaan" meidän taholtamme sille jätetyn kauppasopimuksen (että niin on tapahtunut jo pari vuotta sitten, siitä hra. Eulaliolla ilmeisesti^{ei} ollut aavistustakaan), myönsi hän kuitenkin minun kysymyksestäni, ettei ministeriö pitkään aikaan olisi tilaisuudessa siihen mitään vastaamaan. Tiedusteltuani hra Eulaliolta olisiko otaksuttavissa, että vastaus annettaisiin ennen uuden presidentin virkaan astumista, vastasi hän kieltävästi. Hän huomautti kyllä ministeriön suunnittelevan kauppasopimukseen ryhtymistä eri maiden kanssa, mutta alleviivasi voimak-

kaasti sitä, että nykyinen presidentti tuskin koskaan tulisi sitä siihen valtuuttamaan. Kysytyäni häneltä kannattaisiko siis hänen mielestään olla, että nyt virallisesti ulkoasiainministerille ehdottaisin kauppasopimusneuvotteluihin ryhtymisen, vastasi hän niinkään kieltävästi. Siinäkin tapauksessa, huomautti hra. Eulalio, että kauppasopimus syntyisi, joka kuitenkin aikaisemmin mainitsemistaan syistä ei olisi otaksuttavissa, olisi kuitenkin sula mahdollisuus, että sopimus tämän vuoden kuluessa ratifioitaisiin. Samoin hra. Eulaliolle kuulleeni muutamien valtioiden tahtovan mahdollisimman pian päästä kauppasopimusneuvotteluihin Brasilian kanssa, johon hän vastasi asianlaidan faktillisesti olevan näin, mutta että nekin saisivat ottaa maltaakseen. Huomautin hänelle tahtovani jo nyt "varata paikan" Suomelle ja pyysin häntä siis järjestämään meille tilaisuuden heti uuden presidentin virkaan astuttua ryhtyä kauppasopimusneuvotteluihin, sillä edellytyksellä tietenkin, että uusi presidentti olisi nykyistä taipuvaisempi neuvottelemaan. Ja hra. Eulalio antoi minulle juhlallisen lupauksen Suomen olevan ensimmäisiä valtioita, jotka pääsisivät neuvottelemaan Brasilian kanssa.

Koska siis minun mielestäni tällä hetkellä ei ole mahdollista ryhtyä neuvotteluihin kauppasopimuksen solmimisesta, tulen siis toistaiseksi luopumaan sen suuntaisista pyrkimyksistä. Tulen myöhemmin Ulkoasiainministeriölle esittämään ne näkökohdat, jotka minun käsitykseni mukaan olisi otettava huomioon neuvotteluja aloitettaessa, mutta rohkenen jo nyt kunnioittaen ehdottaa, että Ministeriö tahtoisi asianomaisilta suomalaisilta viejiltä tiedustella niitä toivomuksia, jotka he mahdollisesti kokemuksiensa perusteella tahtoisivat tässä asiassa esittää. Rohkenen vielä kunnioittaen ehdottaa, että minulle jätettäisiin vapaat kädet kauppasopimuksen muotoon nähden: minusta tuntuu nimittäin siltä, että Brasilian Helsingin konsulille

aikoinaan toimitettu kauppasopimusehdotus muodoltaan on vähemmän onnistunut, se kun mm. varmasti on liian pitkä. Täytyy olla maassa maan tavalla, sanotaan, ja tälle maalle kaikkine suurine erinomaisine ominaisuuksineen, sen hallinnolle ja eduskunnalle on vastaansanomattomasti kuvaavaa se, ettei käytännöllinen työkyky missään suhteessa vastaa niitä vaatimuksia, jotka vilpöisemmässä ilmastossa asuvat, onnellisemmat kansat ovat tottuneet asettamaan.

Suomen Ministeri: *Lipenski*